

17è CICLE DE SORTIDES DE CONÈIXER EL PLA DE L'ESTANY CORNELLÀ DEL TERRI. BORGONYÀ

5a sortida – diumenge, 10 de febrer de 2019

Centre d'Estudis Comarcals i Centre Excursionista de Banyoles

---

Molí de can Figa. Església parroquial de Sant Joan Baptista. La Bastida.

MOLÍ NOU / MOLÍ DE CAN FIGA 1749.

Edifici ubicat en un marge al costat del riu Terri per a l'aprofitament de les seves aigües. L'edifici ha sofert diferents modificacions. Al costat de ponent hi ha l'antiga entrada amb una galeria porxada afegida. Damunt la porta d'entrada d'arc rebaixat es llegeix "Renobado 1843", a les dues plantes superiors, finestres de dintell de pedra, moltes d'elles tapiades, i un balcó. Els murs de la façana lateral conserven els vestigis de l'edifici usat com a central elèctrica. Davant la façana posterior hi ha l'antiga bassa utilitzada per recollir l'aigua del molí i es veuen les restes d'un bagant.

Les primeres notícies referents al molí daten de l'any 1749, any en què Jaume Fàbrega el va edificar on segons sembla hi havia hagut una farga. Més endavant, va passar a mans de Bonaventura Milans qui el va arrendar a Miquel Llosas. Aquest era un paperer que tenia la seva pròpia filigrana. Llosas va ser paperer oficial de la ciutat de Girona del 1762 al 1770. El molí es va abandonar a principis del s. XIX. Més endavant es va convertir en la central elèctrica de Cornellà, fins no fa gaires anys.

ESGLÉSIA DE SANT JOAN BAPTISTA DE BORGONYÀ s. XII-XVIII. L'església és d'origen romànic d'una sola nau, absis semicircular i coberta de volta apuntada. L'arc toral del presbiteri és apuntat. La torre campanar és de planta quadrada i teulat a quatre vessants construït damunt l'antiga d'espadaña. La nau és sobrealçada respecte a l'obra romànica originària. En la façana de ponent hi ha la portalada de llinda de pedra calcària. Té inscripció gravada. Hi podem diferenciar les restes de la portalada romànica

de mig punt. L'absis a l'exterior és decorat per un fris superior d'arcuacions llombardes amb petits carreus de pedra volcànica, repetits en sèries de quatre. Són separats per lesenes verticals. La finestra de doble esqueixada de l'absis té arc adovellat i impostes sobresortints amb arquet a la manera de guardapols. A l'interior es troba la capella lateral del Roser. La capella de planta quadrada és coronada per una cúpula amb llanternó circular. Té un nínxol central per col·locar-hi la imatge d'un sant. En els murs de la nau és ben visible la diferència de parament entre l'obra romànica de carreus ben tallats de sorrenca i la tècnica de la volta amb pedruscall.

El lloc fou ocupat com a mínim des d'època alt medieval. S'han pogut documentar a l'entorn de l'església diverses sepultures excavades en la roca. El topònim "Burgoniano" apareix documentat per primera vegada el 957. Al llarg d'època medieval apareix referit en diversos topònims: "Burguniano, Borgoniano, Baguniano". El 1130 aquesta església tenia l'advocació de Sant Joan Baptista i fou consagrada el 1142. L'església passà a la jurisdicció de la ciutat de Girona, la qual la cedí al rei Martí el 1399. Els s. XVII i XVIII va patir una intensa transformació en l'interior i l'exterior. Així en la llinda de la portalada es troba gravat el nom de "IVAN BLANCH 1623".

LA BASTIDA. Masia fortificada. De l'època Medieval i segles posteriors. Casa forta de planta quadrada i dos pisos, amb pati interior i una cisterna amb un brocal de pedra. Una escala de pedra permet arribar al primer pis. Mostra diferents fases constructives i ampliacions respecte a l'edifici originari. El cos central de la casa forta té coberta a tres vessants i evidencia tres crugies perpendiculars respecte a la façana est, on es troba l'ingrés principal. En l'angle NO hi ha indicis d'una torre de l'homenatge de planta rectangular, la qual ha estat escapçada. Les ampliacions més evidents són un cos lateral amb galeria, afegit en el costat est, i les reformes de l'edifici en la banda de ponent. La façana de migdia mostra dos grans balcons de llinda de pedra calcària. En la planta baixa hi ha dos arcs escarsers simètrics de dovelles de travertí. El primer és tapiat. En la façana de llevant destaca una galeria superior d'arcs rebaixats sostinguts per pilars de secció quadrada. La porta forana a llevant és precedida d'un arc rebaixat. Damunt l'arc hi ha un escut central, on són figurats dos bastons en relleu. La porta forana és de llinda de tres peces amb brancals escultòrics d'estil barroc. Els brancals en relleu formen una voluta i en la seva base tenen un peu de lleó. Pel que respecte als àmbits de la planta baixa tenen coberta de volta de canó o bé voltes de llunetes. L'oratori es troba al primer pis. Té planta quadrada i pintures murals d'estil rococó. Les pintures són en molt mal estat, però s'identifica una escena mortuòria. A la segona planta es troba una espectacular sala rectangular amb l'encavallada de fusta formada per grans bigues.

El llinatge Bastida és documentat el 1314 quan Ramon Bastida va declarar en la visita del bisbe Guillem de Vilamarí. Més tard la casa forta va pertànyer als cavallers del llinatge Bret. Durant els enfrontaments de la Guerra Civil Catalana (1462-1472) fou detingut l'any 1463 l'abat de Banyoles Francesc Xetmar a la Bastida. Fou alliberat pel capità Juan Hurtado de Mendoza amb un rescat de 200 florins sufragat pel Comú de la Vila de Banyoles.